Ч. 27 Субота 6 (18) лютого 1899 Рік IX

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої".

Передплата у Львові в агенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Староствах на провінциї:
на цілий рік зр. 2·40
на пів року „ 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.
З почтовою пересилкою:
на цілий рік зр. 5·40
на пів року „ 2·70
на чверть року „ 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

Вісти політичні.

(До ситуациї. — Ситуация на Угорщині. — Смерть президента Фора).

В письмі ситуацийнім з Відня доносять до староческої Politik, що правительство жде на проґраму, яку уложать мужі довіря німецких партий і аж тогди виступить зі своєї сторони з акциєю угодовою. На случай, коли би Німці постановили усунути ся від участи в нарадах ческого сойму, проба помиреня буде робити ся у Відни. — Та сама ґазета доносить, що неправдою єсть чутка, мов би то президент кабінету ґр. Тун носив ся з гадкою уступленя, або щоби наміряв знести розпорядженя язикові о нїякій з тих евентуальностий нема й бесіди.

Пос. Ґреґр виголосив вчера в Шлянї бесіду, в котрій казав, що треба признати ґр. Тунови якусь проволоку, щоби дати єму можність сплятити довг Австриї супротив Чехів. Не можна тому заперечити, що ґр. Тун сплачує той довг і длятого Чехи не повинні ставати супротив него в опозициї, з чого були би такі наслідки, що правиця розпала би ся, а Німці в такім случаю вийшли би знову на верх та при помочи нової більшости стали би знов гнобити Чехів. Правительство бажає порозуміня з Німцями, однакож на то нема вигляду. Німцям — казав бесідник дальше — не можна нічого дати за то, щоби они знов вернули до сойму, бо Чехи ще самі не мають всего того, чого їм потреба. Коли би однакож мало прийти до мирного полагодженя, то булоби лїпше зробити той мир трохи пізнїйше. В тім дусї ухвалено також і резолюцию.

Яко дальшу характеристику теперішної ситуациї подають дальше той факт, що вчера повідомлено провізоричну службу парляментарну, що дістане повну платню лиш до 28 с. м. і що підчас перерви в парадах парляменту буде діставати лиш половину платні. З того вносять отже, що перерва та потягне ся довго.

Криза на Угорщині — о скілько то тепер зачувати — залагоджена в той спосіб, що президент міністрів Банфі має уступити. До N. W. Tagblatt доносять з Будапешту, що уступленє бар. Банфі'го порішено на опогдашній конференциї у Відни. Кажуть, що наслідником Банфі'го буде або Феєрварі, або Сель. Вчерашні переговори з опозициєю вели ся вже на новій основі.

Президент францускої републики, Феликс Фор, помер вчера нагло о 10 год. вечером. О 6. год. вечером працював він ще в своїм бюрі, коли нараз зробило ся єму слабо; він закликав зараз свого прибочного секретаря, котрий подав єму першу поміч а відтак завізвав лікарів. Мимо скорої помочи лїкарскої президент около 8 години стратив притомність і помер о 10 годині в присутности своєї родини і президента міністрів Дюпю. Сумну сю вість подав Дюпю зараз до відомости президентів обох палат і міністрів, та завідомив о тім телеґрафічно всїх префектів і підпрефектів, взиваючи їх, щоби сумну вість о катастрофі, яка стрїгила републику, подали до публичної відомости.

В самім Парижи вість о смерти президента розійшла ся аж около півночи, по представленях в театрах, однакож не зробила великого враженя. В місті на улицях був спокій, лиш перед елїзейскою палатою зібрала ся була товпа людий. Фор помер на атак апоплектичний. Смерть заскочила єго в пятім році єго урядованя. По уступленю з президентури Казимір-Перієра, котрий був президентом по убитю президента Карнота, вибрано 17 січня 1895 р. Фора президентом Франциї на сім літ. Фор родив ся в Парижи 30 січня 1841, мав отже 58 літ, був через якийсь час президентом палати торговельної в Гаврі, в 1870/1 був шефом баталїону ґвардиї, опісля був вибраний послом, займав по кілька разів в міністерстві становище секретаря кольоний і наконець став президентом.

Смерть Фора в теперішну пору, коли у Франциї нема кінця всїляким заколотам, можна уважати за нещасте, бо прибуває новий не аби який клопіт, котрий дуже легко може стати ся причиною не лиш внутрішного роздору межи републиканьскими партиями, але й піддати претендентам охоту до користаня з хвилї і заведеня у Франциї монархії. Ходить чутка, що вже сими днями збере ся конґрес в цїли вибору президента. Яко кандидатів до президентури наводять теперішного президента міністрів Дюпю, відтак Любета, Мелїна і Дешанеля.

Новинки.

Львів дня 17-го лютого 1899.

— **Відзначеня в жандармериї.** Цїсар надав срібний хрест заслуги з короною титулярному вахмайстрови з кравої команди жандармериї у Львові, Іванови Щуцкому, дальше срібний хрест заслуги тит. вахмайстрови з кравої команди жандармериї у Львові, Жиґмонтови Лєхварови, за уратоване з нараженем власного житя кількох людий

---

14)

ТРИ КОПАЛЬНИКИ ЗОЛОТА.

(З нїмецкого — А. Ґенті'го.)

(Дальше).

— То зле — сказав Гуґо. — Що робити?

— Треба тому якось зарадити — сказав доктор — хоч я ще не бачу як. На всякий спосіб, гадаю, що буде лїпше, коли Сім і я ще не поспішимо ся; кілька днів не робить ріжницї, а між тим може прийде що нового. З їх бесіди дізнавсь Сім, що драбуги тепер ще щось задумують; щось незвичайного, що може їм принести великі гроші. Але они говорили тихо і Сім не міг богато зрозуміти з того. Вправдї ми тепер, коли знаємо їх наміри, не маємо чого богато боятп ся. Потребуємо лиш на тих людий, яких они за ними вишлють, засісти ся і їх зловити. Однако все таки лїпше трохи почекати, може лучить ся яка пригода.

— Так, я також тої думки, що лїпше трохи заждати, докторе — сказав Гуґо. — Нам не спішно і я радо допоміг би до того, аби тих опришків вигубити, особливо, що як виходить з ваших слів, оба їх ватажки то ті самі люди, що убили Рамонового сина а єго коня продали менї. Але на який фільварок хочуть они напасти.

— Тож то й шкода, що Сім не міг того дізнати ся, бо в такім случаю зловилиб ми їх там.

— Знаєте може, кілько людий числить та шайка?

— Їх рідко більше як двайцять — відповів доктор — як би їх було більше, то пайки з добичи були би за малі. Але, як я сказав, они мають всюди прихильників і могли би імовірно зібрати трийцять і сорок хлопа, коли би побоювали ся, що будуть мати до дїла з войском. В сути річи Мехіканець все готовий пристати, коли розходить ся о то, щоби стріляти на американьского вояка.

— Ви не знаєте, в котрій сторонї мають они свій табор?

— Догадую ся. На всякий спосіб знаю місце, де сидить товариство, котре не хоче, аби єго непокоєно. Перед двома, чи трема місяцями, коли ми з Сімом були яких трийцять до сорок миль звідси на північнім заходї, прийшли ми до місточка, що лежало при самім вході до малої долини, і тодї дївчина, що нас обслугувала в однім малім винним шинку, шепнула менї: „Не ідїть тою долиною!" Ну, ми й не мали того наміру, але тепер хотїли ми все таки поглянути на то. Ми обійшли далеко горами і наблизили ся відтак до горішного кінця долини, та заглянули там. Ми увидїли дім, що стояв між кількома деревами, а дальше в долинї, вже недалеко єї кінця, побачили ми двох мужчин, що сидїли на скалах. Сонце з блеском відбивало ся від їх рушниць, але то ще не богато значило би, бо Мехіканцї ходять майже все уоружені. Ми підглядали їх кілька годин, а що они не рушали ся, то треба було гадати, що то варта. Дївчина на всякий спосіб не без причини остерігала нас і я думаю, що той дім єсть головною кватирою одної з шайок.

— А длячого то дївчина зробила, докторе?

— Того не знаю вам сказати. То не легко повісти, чому дївчина або взагалї женщина щось зробить. Може гадала, що шкода, аби менї і Сімови підрізали горло, або може мала злість на опришків; може убили її любого. На всякий спосіб, коли почуємо о нападї опришків на який фільварок, то мусимо насамперед перетрясти то місце, заки підемо дальше. А тепер найлїпше буде, як ви вернете домів. Я полежу тут спокійно ще одну або дві години, на случай, що вас хто підглядав, а то дуже можливе.

Гуґо вернув до готелю і оповів Райсови, що чув.

— Чудесно — сказав Біль — то они хотять засісти на нас і зґладити? Ну, оно може бути ще й инакше. Було би добре, як би ви нинї вечером поїхали до дон Рамона і остерегли єго. Може як раз бесїда о єго домі.

— Я сейчас їду — сказав Гуґо.

— Того би я не робив. Не можна знати, хто нас підглядає, а коли они дізнають ся, що ви були разом з доктором, що доктор Сімів товариш, та що Сім був в шинку, то они то

від смерти утоненя, і тит. командантови стациї жандармериї, Филипови Боленбахови, за уратоване з нараженем власного житя одного чоловіка від смерти в огни.

— **Іменованя.** Львівский ц. к. висший суд краєвий іменував канцелярийного помічника в Самборі Авг. Подсядла судовим канцелістом для Борині.

— **З будови зелізниці Львів-Самбір.** На новім шляху зелізничім Львів-Самбір має бути устроєних сім стаций для повного руху, два перестанки і дві стациї призначені лише для зелізничого руху. Стациї для повного руху будуть слідуючі: Ставчани, Містки, Любінь великий, Поріче задвірне, Комарно-Бучали, Коропуж, Рудки, Хлопчичі і Конюшки семянівскі. Крім тих стаций будуть ще задержувати ся поїзди в Скнилові, Оброшині і Завидівці. Зелізничі стациї у Львові і Самборі будуть розширені.

— **Репертуар руско-народного театру в Бережанах:** В четвер 16. лютого: „За хлібом", комедия в 5 актах; в суботу 18: „Мікадо", оперета в 2 актах: в неділю 19: „Хата за селом", народний образ зі співами і танцями; ві второк 21: „Баби", комедия в 4 актах Жигм. Пшибильского і Клим. Юнопі; в четвер 23: „Не ходи Грицю на вечерницю", народний образ зі співами і танцями; в суботу 25: „Бідне дівча", оперета в 5 актах; в неділю 26: „Не судилось", штука в 5 актах.

— **З товариства „Просьвіта".** В місяци січни сего року внесено подання до Намістництва о заснованє нових читалень Просьвіти в отсих 21 громадах: 1) В повіті Бережани: Бережани: 2) пов. Богородчани: Раковець; 3) п. Борщів: Боришківці, Гуштин, Пилатківці; 4) п. Чортків: Хомяківка ягольницка, Колиндяни; 5) п. Яворів: Грушів; 6) п. Калуш: Середнє; 7) п. Надвірна: Гаврилівка; 8) п. Підгайці: Старе-місто; 9) п. Перемишль: Серакісці; 10) п. Перемишляни: Подусільна; 11) п. Рава-руска: Хлівчани; 12) п. Рогатин: Вишнів, Липиця горішна; 13) п. Самбір: Бабина; 14) п. Стрий: Конюхів, Завадів; 15) п. Збараж: Базаринці; 16) п. Золочів: Юськовичі. Всїх читалень Просьвіти, заложених або закладаючих ся і до Намістництва зголошених, було з кінцем січня 726. Найбільше читалень Просьвіти було в повітах: Перемишль 42, Рогатин 36, Борщів 34, Стрий 33, Львів і Золочів по 27. — Звертає ся ще раз увагу тих читалень Просьвіти, що хочуть дістати безпроцентові позички для істнуючих при них крамниць, щоби подання о ті позички надсилали завчасу, бо потім могло би бути за пізно. Подання треба висилати до краєвого Виділу через головний виділ Просьвіти. — Канцелярия товариства Просьвіта просить всїх членів Просьвіти, щоби вкладки членські за сей рік, а особливо залягаючі вкладки за минувші літа чим скорше надсилали, бо календарі і дальші книжочки будуть висилати ся лиш тим, що зложили вкладку що-найменше за 1898 рік.

— **Шевский майстерский курс** для 14 шевців із всхідної Галичини відбуде ся стараннєм Виділу краєвого у Львові в часі від 28 лютого до 27 цьвітня с. р. Від кандидатів вимагає ся: укінчення 24-го а непереступлення 43-го року житя. Бідні можуть дістати запомогу 80 кр. до 1 зр. за кождий день науки і запомогу на кошти подорожи до Львова і зі Львова. Подання о принятє і запомоги треба вносити на адресу Виділу краєвого на руки п. Арнульфа Навратіля, старшого промислового інспектора у Львові найдальше до 22 лютого с. р.

— **В Станиславові** відбула ся карна розправа против Матильди Данцевичівної, дочки директора вязниці, Івана Шкрабяка і Івана Савки дозорців вязнів, Генрика Ульрайха зелізничого послугача і бар. Йос. Бруницкого, обжалованих о то, що помогли утечи Коритовскому, увязненому за обманьство — о чім свого часу була подана вість і у нас. По переведеній розправі засудив трибунал Данцевичівну на 14 днів, Шкрабяка на 3 місяці, а Ульрайха на 2 місяці вязниці. Бар. Бруницкого увільнено, бо показало ся, що він в часї утечи Коритовского перебував у Львові.

— **Сільскі фальшівники векслів.** Перед трибуналом судів присяжних у Львові станули вчера 37-лїтний Николай Гренюх і 62-лїтний Гриць Ситар, селяни з Зубовмостів, каменецкого повіта, обжаловані о цілий ряд векселевих обманьств. Іменно виставляли они векслї з фальшивими підписами, відтак протестували їх і скаржили в суді, а коли справу виграли і запав вирок, інтабульовали свої видумані претенсиї на ґрунтах довжників. В деяких случаях мав вправдї Гренюх дїйстно претенсиї, але все збільшував їх в обманьчий спосіб і відтак інтабульовав їх. Розправа буде тревати чотири дні.

— **Рабунок в дорозі.** Селянин Федько Війтишин вертав дня 7 лютого з ярмарку до Городжанни пової (коло Миколаєва над Днїстром). Коли в селі Вербіжи платив рогачку, кількох людий підглянуло, що він везе з собою богато гроший. отже двох з них просило его, щоби позволив їм на віз присїсти. Війтишин згодив ся. Дорога вела через ліс. Нараз один з злодіїв скочив з воза і притримав коні, а другий бушував по кишени Федька за грішми. Надармо страхав їх Федько, що їх знає. Злодії забрали від него всї гроші, зігнали коні з гостинця в болото і утекли. Що то були за люди, най тепер Федько скаже, як знає.

— **При тягненю льосів міста Станиславова** дня 15 лютого с. р. виграли: ч. 9071 — 9000 зр., ч. 3133 — 600 зр., ч. 2246 і ч. 10945 по 150 зр., а числа: 7725, 9922, 17773, 20043, 21085 і 21725 по 50 зр.

— **Під колеса поїзду** дістав ся на Підзамчи у Львові вчера вечером 28-лїтний робітник зелізничий Матвій Мазурчак. Колеса потороощили єму праву ногу. Першої помочи уділила нещасному стация ратункова і відвезла его до шпиталю.

— **Отроєнє пятеро дітий.** В селї Білоголовах, повіта золочівского, захорувало дня 6 с. м. пятеро дітий Тимка Моравского. Показало ся, що ті діти з'їли цукорки, куплені у одного жида, що походить з Залозець і купує по селах яйці та дріб. До суботи 11 с. м. померло четверо з тих дітий, а пяте є в тяжко хоре. Дві секциї лікарскі ствердили, що смерть наступила через затроєнє імовірно арщеником. О тім случаю повідомило староство державну прокураторию а рівночасно заряджено глядання за тим жидом.

— **Дотепний злодій.** Звістний в Закопанім злодій Студентович украв підчас пожару корову, а вивівши її за місто, зарізав і забрав з неї мясо. Оставшу шкіру і голову убитої корови вложив до річки, так, що здавало ся, немов корова уносить ся на воді. Прийшов властитель корови і думаючи, що тягне з води живу корову, витягнув лише голову і шкіру. Злодія жандармерия арештувала.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Відень 17 лютого. На основі зміненого статута Ради рільничої обсаджено 14 мандатів для членів Ради, а 14 для їх заступників. Львівске товариство рільниче вибрало членом Ради рільничої о. Мандичевского а его заступником

всьо зведуть до купи і — коли справді хочуть напасти на Рамонів дім — всадять докторови ще перед вечером ніж між ребра. Підіть цілком спокійно вечірним холодом на фільварок, немов би ви лиш ішли на звичайну балаканку, а тоді не будуть они на то уважати.

* * *

Коли сонце зайшло, вибравсь Гуґо в дорогу. Було вже темно, коли він прийшов до фільварку дон Рамона. Побесїдувавши якийсь час з дон Рамоном, его жінкою і сином, між тим як дівчата були в огороді, попросив Гуґо пана дому о хвильку розмови в чотири очи. Дон Рамон закурив сьвіже циґаро і сказав спокійно:

— Нині красний вечер, можемо на хвилю піти до огорода і поглядати дівчат; они певне не знають, хто тут є.

Дон Карльос впйшов за ними на широку терасу перед домом.

— Ваш син може чути, що я маю сказати — відповів Гуґо і оповів відтак розмову, яку Сім підслухав. Отець і син були дуже занепокоєні, коли почули, що пізнано Гуґового коня.

— Отже тут в околици суть убийники мого сина! — скрикнув дон Рамон. — То для мене найважнійша річ. Они ледве чи відважать ся напасти на мій дім, бо знають, що стрітили би сильний опір; до того і до Ель Пазо лиш шість кільометрів. На ніч поставлю чотирох людий на варті, а всї другі будуть спати уоружені. Вікна і двері щільно позамикають ся, але тамта річ найважнійша. Коли тут в околици суть убийники дон Естефана, то зробимо на них облаву зі всіми моїми наймитами і стрільцями. Ви добре зробили, що не оповідали того при жінці; то найліпше як она і дівчата не будуть о тім нічого знати. Однако дивно мені, де суть дівчата; звичайно не сидять ніколи так довго в огороді. Може їм сподобав ся вечер, завтра повня.

Він голосно закликав по імени обі дочки, але не було ніякої відповіди.

— Карльосе, подиви ся за ними і скажи, аби ішли до хати. А тепер, пане Гуґо, випємо по чашці кави.

За чверть години вернув Карльос.

Тату, я їх не можу найти; цілий огород перешукав а їх нема.

Дон Рамон притиснув дзвінок на столї.

— Они певне пішли до своєї комнати — сказав. Увійшла дівчина.

— Розіто, піди на гору і скажи панням, що прийшов дон Гуґо Морштед.

— Їх там нема, прошу пана; я як раз дивила ся за ними.

— Де они можуть бути? — спитав дон Рамон.

— Не можу знати, тату. Они взяли пса з собою; він тут лежав, як они его покликали з надвору. Я бачив як він встав і вискочив крізь отворене вікно.

— Що то може значити? — спитав дон Рамон наполоханий. — Вечер студений, а як стемніло ся то ледве, чи важились би вийти поза огород.

— Може они на долині в хатї Чакіти?

— Правда, я не погадав на то. Они часто навідують ся до своєї старої пістунки. Розіто, скажи Гуанови, нехай піде до Чакіти і скаже панням, аби ішли до дому.

За десять мінут слуга вернув.

— Там їх нема, прошу пана. Они пішли звідтам, як смеркало.

— Не бій ся, Рамоне — сказала жінка.— Они нераз місячними вечерами сидять так довго на дворі. Мусять бути десь в огороді.

— Алеж Карльос перешукав цілий огород — відповів Рамон. — Ходім за ними.

В товариствї обох молодих людий вийшов господар дому на терасу.

— Карльосе — сказав до сина — іди до челядного дому і скажи їм, що нема сестер, нехай глядають їх.

— То мені не подобає ся — сказав відтак до Гуґа — иншим часом не впалаби мені така річ, але по тім, що ви сказали, я став боязливий. Ходім ще раз до огорода.

Они перейшли цілий огород, а дон Рамон що хвилї кликав дочки по імени. Вскорі надійшов до них дон Карльос з кількома людьми.

— Їх на певно нема в огороді — сказав вкінци дон Рамон. — Підемо тепер до хати Чакіти. Там веде дві дороги. Ходім одною там, а другою вернемо назад.

Дорога вела попри корчі. Як раз коли они увійшли в корчі, біг напротив них якийсь чоловік.

— Що там, Гуане? — спитав дон Рамон.

— Не знаю, пане, але ми найшли тепер на дорозі сьвіжі сліди крови.

З криком розпуки кинув ся дон Рамон з сином і Гуґом наперед. Пятьдесять кроків дальше побачили двох людий, що зі смолосками в руках стояли посеред дороги.

— Тут єсть кров, пане — сказав один з них — ми минули то місце і не замітили нічого, але в повороті, коли сьвітло упало на дорогу, побачили ми червоні сліди.

Дон Рамон в страшній тревозі дивив ся широко отвертими очима на калужу крови.

— Тут зведено борбу — сказав Гуґо, оглянувши мураву. — Дивіть, тут суть сліди великих ніг, що ступали по крови. Подивіть ся, дон Карльосе. — Він показав на смугу крови, що вела до одного корча.

бар. Бруницкого. Крім того іменував міністер рільництва посла на сойм Губку членом Ради ничої, а пос. Крамарчика заступником.

Відень 17 лютого. З добре поінформованих кругів в Празі доносять до Fremdenblatt-у, що чутка, мов би то ческий сойм мав бути скликаний на 10 марта єсть безосновною.

Будапешт 17 лютого. Нинї вечером має відбути ся конференция лїберальної партиї. Комісия, котра посередничить в переговорах компромісових застановила свої наради аж до часу, коли верне Сель.

Господарство, промисл і торговля.

Торг збіжевний.

Львів дня 16-го лютого: Пшениця 9·30 до 9·75 зр.; жито 7·50 до 7·80; ячмінь броварний 6·75 до 7·75; ячмінь пашний 5·75 до 6·—; овес 6·50 до 6·75; ріпак 10·50 до 11·—; горох 6.— до 6·50; вика 5·25 до 5·80; насїнє льняне —·— до —·—; сїмя конопельне —·— до —·—; біб —·— до —·—; бобик 5·25 до 6·—; гречка 7.50 до 8.25; конюшина червона галицка 50·— до 60·—; шведска 40·— до 45·—; біла 40·— до 50·—; тимотка 17·— до 21·— ганиж —·— до —·—; кукуруза стара 5·50 до 5·80; нова 5·50 до 5·80; хміль —·— до —·—.

Переписка зі всїми і для всїх.

Ґ. Цім. в Зав.: Ми мусїли би насамперед знати статут Вашого товариства, щоби Вам річ докладно пояснити. Ви кажете, що у Вас завязало ся добродїйне товариство „Ojse Chesed“, але зараз і питаєте, чи вільно вивісити вивіску „Товариство кредитове „Ojse Chesed“. Ну, правда, що й кредит, особливо дешевий, стаєсь иноді добродїйством, але що иншого товариство добродїйне, а що иншого товариство кредитове. Коли намістництво затвердило статут для добродїйного товариства „Ojse Chesed“, то прецї годї его називати кредитовим і визначати ему таку дїяльність, як товариству кредитовому. Коли то товариство добродїйне а Ви хочете поробити якісь зміни в статутї, то мусите скликати загальні збори і на тих зборах предложити тї зміни а збори мають їх ухвалити. Так змінений статут треба знов предложити намістництву до потвердженя. Коли же хочете мати товариство кредитове, то не потребуєте зовсїм подавати статутів до затвердженя, лиш на перших основуючих зборах зробити умову спілкову в присутности нотаря а відтак зареєструвати товариство. По зареєстрованю будете вже могли вивісити фірму „Товариство кредитове „Ojse Chesed“. В статутї мусить бути постанова, що товариство приймає вкладки щадничі на такий а такий процент і дає позички на такий а такий процент. Стопу процентову для вкладок щадничих і позичок можна зменшати або й збільшати, але в статутї має бути постанова, хто має до того право. Звичайно постановляє ся, що право до того має рада надзираюча, бо загальні збори могли би борше в інтересї членів збільшати н. пр. процент від вкладок а зменшати від позичок, що товариству цїлому виходило би на шкоду. Кошти адміністрациї (канцелярийні) можна визначити окремо до уплати для позичаючих; однакож лїпше єсть унормувати стопу процентову від позичок так, щоби в нїй містило ся вже й покрите коштів адміністрацийних. Але в інтересї товариства не треба процентів від позичок установляти за високо, бо в противнім случаю дорогий кредит відстрашить людий від приступленя до товариства. — Закон дозваляє приймати урядників, розуміє ся, за відповідною заплатою і дуже добре для обох сторін, коли зробить ся контракт службовий. В малім товаристві, де єсть лиш один урядник, повинна каса і лїквідатура належати до дирекциї а книговодство (бухгальтерия) до урядника. — Висота позичок зависить з одної сторони від капіталу, яким обертає товариство, з другої від можности сплати і ретельности беручого позичку. А що було би, як би Ваше товариство, бодай в перших початках, не могло кождому, котрий би того хотїв, удїлити позички 200 зр.? Рада надзираюча мусить длятого обдумати добре інтерес і установити висоту позичок. — Скоро товариство веде інтереси лиш з самими своїми членами, книги товариства не потребують бути остемпльовані; але скоро товариство принимає зобовязаня ще й супротив третих осіб, (н. пр. затягає позичку для себе і т. п.) то книги мусять бути остемпльовані. — Товариства, котрих чистий дохід переходить 600 корон платять податок, а іменно: від перших 2000 корон за $^{3}/_{10}$ т. є. за 600 кор., від других 2000 кор. за $^{5}/_{10}$ т. є. за 1000 кор. а аж від більших сум платять повний податок. — **І. Д. К. в Долинї:** Ваше положенє дійстно сумне, але поки що не можемо Вам дати ради, бо мусимо самі розвідати, а за тим треба походити. Книжку до науки будівництва могли би ми Вам і зараз післати, але тим Вам ще не поможемо. Шукайте відповіди в пізнїйших переписках. — **Зверхн. гром. в Л.:** 1) Як учать глухонїмих читати і писати — сего нам годї тут розповідати, бо кількома словами не дасть ся то розповісти, а розписувати ся широко було би тут без цїли і нема на то місця. Найважнїйша річ при науцї в тім, що учитель старає ся рухом губ так віддавати поодинокі звуки і слова, щоби глухонїмий міг їх зрозуміти. Спробуйте научити глухонїму дитину слова „мама“; покажіть їй на матїр і вимовте без голосу лиш сильним рухом губ слово „мама“. Спробуйте так раз і другий а дитина буде тогди так само рухом губ вимавляти то слово. В той і подібний спосіб учать відтак читати і писати. Декотрі глухонїмі навіть досить виразно вимавляють в голос поодинокі слова. До того приходять ще всілякі знаки роблені пальцями а означаючі букви, з котрих глухонїмий складає слова. — 2) Глухо-нїму дитину не можна вилїчити. — 3) Трахомою називають запальну хоробу очий, внаслїдок котрої роґівка стає мутна і засихає, через що чоловік на віки слїпне. Лиш скора поміч лїкарска може тому борзо зарадити. — **Дмитро Ром. в Микол.:** А бійте-ж ся Бога! Якже можна було за сербский льос тютюновий, за котрий, як би Ви его тепер хотїли по курсї купити, то не заплатили би більше як 5 зр. 25 кр., дати аж 52 зр. 50 кр. Та же як би Ви его хотїли тепер продати, то не дїстали би більше як 4 зр. 25 кр. Отто Вас якийсь агент, злодїй, надув! Льос доси невитягнений, а як буде витягнений в амортизациї то за своїх 52 зр. 50 кр. дістанете 5 зр.! — Другий банк був вже трохи совістнїйший бо за італїяньский льос казав собі заплатити лиш в двоє а не в десятеро як тамтой за сербский! І сей льос не витягнений.— **А К. з Чорткова:** Не витягнений! — **Цікавий з над Рати:** Не витягнений. — **Читатель:** Не витягнений. (Дальше відповіди пізнїйше).

☞ (Просимо присилати питаня лиш на імя редактора Кирила Кахникевича, а не присилати анї марок, анї карт кореспонденцийних до відповіди.

Надіслане.

— Глядайте дальше, Ґуґо — простогнав молодий чоловік — я не маю сили.

Ґуґо кивнув на одного із слуг, аби ішов за ним з смолоскипою. Отець і син дивили ся за ними, коли они увійшли в корчі. По хвили крикнув Ґуґо:

— То пес, нїчого більше!

З криком радости підбіг отець і син до Ґуґа. Страшна непевність, яка їх обняла на вид крови, потрохи уступила. Перед ними лежав неживий великий, хороший кубаньский пес, простягнений на земли і вкритий ранами.

— Що то має значити, тату? — спитав дон Карльос тихо.

— Бою ся, що то аж надто ясне — сказав Ґуґо. — То поясненє того, що чув мій приятель. Опришки не мали наміру нападати на дім. Они пірвали ваші дочки, а пес погиб в їх обоpонї.

— Так мусить бути — крикнув дон Рамон.

-- Імовірно скрили ся розбишаки в тих корчах — сказав Ґуґо — і напали на дївчата та позвязали їх, заки они ще могли крикнути. Пес кинув ся на них і як бачите, они убили его своїми ножами.

— Що робити? — спитав Рамон безрадійно.

— Перед усїм мусимо оглянути дорогу. Здаєть ся, що они мусїли мати з собою й конї. Скажіть людям, аби они осторожно ішли за слїдом.

Дон Карльос видав зараз приказ. Один з людий, старший стрілець, ішов поперед инших з смолоскипою. Кількадесять кроків дальше, заки ще дійшов до місця, де огородова доріжка сходила ся з гостинцем, задержав ся.

— Тут сьвіжі слїди кіньских копит — сказав — ось дивіть!

Підняв понад голову руку зі сьвітлом і показав на корчі.

— Тут пообломлюване галузе і на земли лежить сьвіже листє. Тут мусїли бути укриті конї. Не ідїть дальше, доки не огляну дороги до гостинця.

Він пішов сам дальше і вернув по двох або трех мінутах.

— Слабі слїди ведуть від гостинця аж до того місця. Отже они переїхали сюди кроком. Але там на гостинци слїди глубокі, а з того видко, що они поїхали дальше ґальопом. Було їх шістьох.

— Що робити, пане? — спитав дон Рамон Ґуґа — я вже не можу мислити.

— Здаєть ся, що вашим дочкам не грозить безпосередна небезпечність — сказав Ґуґо спокійно. — Опришки пірвали їх без сумнїву на то, аби видобути від вас великий викуп. Они випередили нас о дві години і я гадаю, що погоня в ночи була би даремна. Але я вишлю трех людий, аби ішли за їх слїдом. Ви може пішлете до міста і одержите від властий людий, аби разом з вашими зробили облаву. Можете також післати за ріку до кріпости о військову поміч, або як хочете то ждіть, доки аж не дістанете вістки від опришків, а то на кождий случай вскорі наступить.

— Ходїм до дому — сказав дон Рамон. — Треба річ обдумати; не можна нїчого робити без розваги, инакше їх житє могло би бути в небезпечности.

Дома вже всьо знали. Донна Мария аж млїла; жінки і дївчата кричали і ломили руки. Між тим дон Рамон трохи прийшов до себе і приказав спокій. Відтак пішов до комнати, де занесли його жінку, аби єї впевнити, що житє дочок не загрожене, бо розбійники пірвали їх лише на то, аби дістати окуп.

(Дальше буде).

За редакцию відповідає: **Адам Креховецкий.**

З друкарнї В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера. — (Телефона число 569).